

Hemşirelik Eğitim Programları
Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği
*Association for Evaluation and Accreditation of
Nursing Education Programs*

2020-2021 DÖNEMİ HEPDAK DEĞERLENDİRİCİ TOPLANTISI

Gündem

- HEPDAK- Özdeğerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu (Sürüm: 5.0 – 17.12.2019) ve HEPDAK-Uzaktan Eğitim Standartlarına (Sürüm: 1.0 - 19.06.2020) yönelik öneriler (alt standartlar, kanıtlar, vs.)
- Ziyaret süreçlerinin değerlendirilmesi ve öneriler
- Sanal ziyaretlerin değerlendirilmesi ve öneriler

Hemşirelik Eğitim Programları
Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği
*Association for Evaluation and Accreditation of
Nursing Education Programs*

HEPDAK Tematik Analiz 2020

Standart 1. Eğitim amaçları

Güçlü alanlar	İyileşmesi gereken alanlar
Eğitim programının amaçlarının tanımlanmış ve yayımlanmış olması	İç ve dış paydaşların gereksinimleri göz önüne alınarak oluşturulması, güncellenmesi Amaçlara ulaşma düzeylerinin belirlenmesi

Standart 2. Eğitim programı

Güçlü alanlar

- EP içeriğinin; hemşirelik lisans programının amaçlarını ve program çıktılarını desteklemesi
- HUÇEP ile uyumlu olması
- Öğretim yöntemlerinin öğrencilerin program çıktılarını kazanmalarını sağlayabilecek nitelikte olması.

İyileşmesi gereken alanlar

- Öğrenci merkezli aktif öğrenme yöntemlerinin kullanılması
- Yaşam boyu öğrenme etkinliklerinin tanımlanması
- Programda üniversite mezunu niteliklerini kazandıracak konulara yer verilmesi
- Beceri laboratuvarlarının ve uygulama alanlarının yeterliliği
- Geçerli, güvenilir ve kullanışlı ölçme ve değerlendirme sisteminin kullanılması
- İyileştirmelere odaklanan bir program değerlendirme sisteminin olması.

Standart 3.Program çıktıları

Güçlü alanlar	İyileşmesi gereken alanlar
<ul style="list-style-type: none"> • Program çıktılarının, HEPDAK çıktılarını kapsaması • Tüm paydaşların ulaşabileceği şekilde yayımlanması	<ul style="list-style-type: none"> • PÇ'nin sağlanma düzeyini değerlendirmek için kullanılan ölçme değerlendirme süreci • Mezuniyet aşamasına gelmiş olan öğrencilerinin PÇ'na ulaşıldığının kanıtlarla gösterilmesi.

Standart 9.Sürekli İyileştirme

Güçlü alanlar	İyileşmesi gereken alanlar
<p>Sürekli iyileştirme programlarının oluşturulması</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Bir iyileştirme sisteminin oluşturulması ve kanıtlarla kayıt altına alınması • Nicel olarak değerlendirmeler yapılması • Sürekli iyileştirme çalışmalarının gelişmeye açık tüm alanları kapsamaması • Sonuçların ilgili kişi ve kuruluşlarla paylaşılması

Standartlarla ilgili öneriler

- Standartlara yönelik değerlendirmelerde kapsam karmaşası yaşanmaktadır. Bu durum sunulan kanıtların tekrarına ve bilgi kirliliğine neden olmaktadır. Değerlendiricilerin de katıldığı geniş kapsamlı bir tartışma platformunda standartların gözden geçirilmesi yararlı olabilir.
- Standartlarda bazı ifadelerin yalınlaştırılması, yaygın bilinmeyen konular içinde parantez içinde örnek verilmesi anlamayı kolaylaştırabilir.

Uzaktan eğitim standartları ile ilgili öneriler

- Uzaktan eğitim standartları ÖDR içinde genel standartlar içine yerleştirilecek.
- Karşılıamada programları oldukça zorlayan bazı kanıtların standart komisyonu tarafından gözden geçirilmesi uygun olur

Değerlendiricilerin önerileri

U.E.2.2.	-Her ders için öğrenme ortam ve materyallerinin öğrenen-öğretici etkileşimi, öğrenen-materyal etkileşimi, öğrenen-öğrenen etkileşimi, öğrenen-kurum etkileşiminin sağlandığını gösteren kanıtlar	Bu cümle daha anlaşılır ve sade olmalı, örneğin öğrenen-kurum etkileşimi ya da öğrenen-materyal etkileşimi nasıl kanıtlanacak ben zor anladım.
U.E.2.3.	-Öğrenci iş yükünün nasıl belirlendiğine yönelik kanıtlar (İş yükü hesaplamada verilen ödevler, akademik kurul kararları, modül kurulu, ders kurulu, öğrenci ve akademisyen geri bildirimleri, vs.) -Uzaktan eğitimde senkron ve asenkron olarak yürütülen derslerin (her bir dönem bazında veya bütün programa yayılması ile eş zamanlı verilip verilmeme) yüzdesi	Üniversiteler iş yüklerini değiştirmemekte ısrarcılar, bunun geçici bir süreç olduğunu düşünen ve değiştirilmesini istemeyenler var, bu durumda program bu standart açısından zayıf ya da eksik olarak değerlendirilecek. Bu durum gerçek yaşamla uyumsuz oluyor.

Uzaktan Eğitim 6

UE. 6.1. Eğitim yönetimi altına kanıt olarak eklenebilir. Burada kaldırılabilir.

Uzaktan eğitim standartlarını diğer standartlar içine sadece kanıt olarak alınabilir.

Standart 1 Eğitim amaçları

- Raporun sayfada yayınlanmasını sonuçların duyurulması olarak kabul edilmesi
- PÇ'nin paydaşlarla paylaşılması
- Her yıl değerlendirmemiz bekleniyor (sıklık netleştirilsin)
- Güncelleme konusunda zorlanma---paydaşlar geribildirim vermiyor
- Güncelleme sürecinin tanımı anlaşılmıyor—Sİ'de de yazıyoruz tekrar oluyor
- Paydaş görüşü için sayı sınırı var mı? (öğrenci oranı, hasta sayısı??)
- Bir hepdak danışmanı olmalı ve sorularımızı sorabilmeliyiz

Değerlendiricilerin önerileri

- **“Eğ. Prog. Amaçları 1-** mezunların gelecekte yapacağı işleri ve kariyer hedeflerini gösterecek biçimde tanımlanmalıdır” ---- gelecekte yapacağı işleri nasıl tanımlamalarını isteyebiliriz? Mezunlarımızın gelecekte yaptığı işler çok çeşitlilik göstermektedir. Örn, mezun yalnızca klinikte çalışan bir hemşire olabilir ve bunun başarımların göstergesi yalnızca geri bildirimle alınan “memnuniyet” ya da “iyi iletişim” yanında başka bir göstergede olabilir mi? Çünkü bildiğimiz gibi kliniklerde sessizce çalışan ve çok iyi hasta bakan mezunlarımız da var ve bunlar yük. Lisans/sertifika vd.ne devam edemeyen gruptan olabiliyor.....amaçlar, klinik ya da saha çalışmasını en iyi şekilde yapabilmek olarak belirtilebilir mi? ....buraya memnuniyete ilaveten **“mezunların klinik ya da diğer çalışmalarında kurum tarafından değerlendirmeleri / performansları % 80 gibi bir oranda iyi olmalı”** şeklinde bir örnek başarımların göstergesi eklenebilir mi?

Eğ. Prog. Amaçları 2

- “Mezunun yaşam boyu öğrenmenin önemini kavramasının başarı göstergesi olarak YL/Sertifika programlarını istemenin yanında diğer bir göstergede istenebilir mi? Çünkü literatürde “yaşam boyu öğrenmenin üçüncü boyutu bireysel gelişimine kişinin karar vermesi olarak gösteriliyor ancak bunun ölçüm göstergesinin henüz netleşmemiş olduğu belirtiliyor. Bireyin kendi gelişimini sağlayabilecek programlara katılımı ise bazen kurumsal engellerle karşılaşabiliyor. Bu engeli aşamayan ama başarılı mezunları nasıl belirleyebiliriz? Örneğin ek bir başarı göstergesi olarak **“Klinik ya da saha çalışmalarında başarı oranı %80 gibi iyi bir derecelemeye sahip olması”** diyebilir miyiz?

Kurum temsilcileri önerileri

Standart	Öneriler
T.S.1.1.	Başarım göstergelerinde somut, ölçülebilir hedefler beklenmektedir. Bu hedeflere örnek verilmekle birlikte ulaşılması istenen değerlerle ilgili beklentiler net değildir. Bu değerlerin hangi düzeyde belirlendiğinde kurumun performansı açısından olumlu olacağının netleşmesi, kurumların performanslarını daha gerçekçi değerlendirmelerini sağlayacaktır. Örneğin bir kurum başarı hedefini belirlerken sonraki üç yıl içerisinde lisansüstü eğitime başlamayı %3 olarak belirleyebilecek iken, başka bir kurum bu düzeyi %50 olarak bildirebilir. HEPDAK tarafından bir standart belirlenmesi daha uygun olacaktır.
T.S.1.2.	HEPDAK'ın program amaçlarına yönelik kaç yılda bir güncelleme yapılmasını ve hangi sıklıkla değerlendirme yapılmasını beklediğinin netleştirilmesi önerilmektedir. (Üç yılda bir değerlendirme yapmamıza karşın ara değerlendirmelerin yapılmaması eleştirildi)

Standart 1

TS. 1.2. Güncellemeler tarihsel süreç doğrultusunda gösterilmeli. Bunu belirten bir cümle eklenebilir.

TS.1.3. Görevlendirmeler daha açık yazılmalı. Ölçme değerlendirme komisyonu üye listesi gibi.

Bütçe planı çıkarılabilir.

Standart 8'de tekrara neden oluyor (Elde edilen sonuçların, program amaçlarının geliştirilmesi ve güncellenmesine nasıl katkı sağladığını gösteren raporlar)

2- program çıktıları

HEPDAK'ın program çıktılarına yönelik kaç yılda bir güncelleme yapılmasını beklendiğini ve hangi sıklıkla değerlendirme beklendiğinin netleştirilmesi önerilmektedir.

Uzaktan eğitim program çıktısı standardı, 2. Program çıktıları standardının son maddesi (2.4) olarak eklenebilir. Böylelikle genel standardın içine yazılmak zorunda kalınan uzaktan eğitime ilişkin kanıtların tekrar yazılması önlenir.

Kurum temsilcileri önerileri

U z a k t a n Eğitim 2.4	<p>Uzaktan eğitimde öğrencilerin eğitim sürecinde derslere katılım oranı izlenmelidir.</p> <p>YÖK 'ün 2019-2020 bahar dönemi için uzaktan eğitimde devam ve derse katılım zorunluluğu olmadığını bildirmesine rağmen bu standart gereğince öğrencilerin derse katılım oranını yüksek olması beklenilmiştir.</p>
U.E. 2.7.	<p>- Uzaktan eğitim sınav değerlendirmelerine yönelik kabul edilebilir yöntemler HEPDAK tarafından belirlenmeli ve ÖDR'de açık bir şekilde sunulmalıdır</p>
U z a k t a n Eğitim 2.8	<p>Uzaktan eğitim, eğitim programı standardının 2.8. maddesi "3.13. Ölçme-değerlendirme sisteminin oluşturulması ve işletilmesi" maddesine eklenebilir. Böylelikle genel standardın içine yazılmak zorunda kalınan uzaktan eğitime ilişkin kanıtların tekrar yazılması önlenir.</p>

Kurum temsilcileri önerileri

T.S. 2.2.	Sunulacak Kanıt Örnekleri	Geribildirim
	<p>-Her bir program çıktısının değerlendirilmesinde kullanılacak başarıml ölçütleri ve her bir ölçüt için hedeflenen başarıml değerlerinin ders bazında belirlendiğini gösteren kanıtlar</p> <p>-Her bir program çıktısına ulaşma durumunun nasıl ölçüldüğünü gösteren kanıtlar ve açıklama metinleri</p>	<p>Her bir program çıktısına ulaşmak için pek çok ders ve dersin öğrenme hedefleri vardır. Bu nedenle bir program çıktısına yönelik başarıml ölçütü belirlemek için bazen 4-5 dersin kanıtları gerekmektedir. Bu nedenle çok fazla ayrıntı olduğunu düşünüyorum. Bunun yerine zaten her bir program çıktısına derslerin katkısı eşleştirilmekte ve değerlendirilmektedir.</p> <p>TEKRAR MI?</p>

Standart 2

TS.2.1.

Bu iki kanıt için güncellemelerin tarihsel süreç doğrultusunda gösterilmesini sağlayacak bir tablo istenebilir (Program çıktılarını belirleme, gözden geçirme ve güncellemeye ilişkin süreçleri tanımlayan belgeler/ Tüm süreçlere yönelik paydaş görüşleri ve bu görüşlerin çıktıların iyileştirilmesinde nasıl kullanıldığına dair raporlar ve belgeler)

- Program çıktılarının HEPDAK çıktıları ile örtüşmesi gerektiği zorunluluğu vurgulanmalı. Tüm HEPDAK çıktıları karşılamayan program çıktıları var.

Standart 2

TS. 2.2. Her bir program çıktısına ulaşmak için pek çok ders ve dersin öğrenme hedefleri vardır. Bu nedenle bir program çıktısına yönelik başarımlar ölçütü belirlemek için bazen 4-5 dersin kanıtları gerekmektedir. Bu nedenle çok fazla ayrıntı olduğunu düşünüyorum. Bunun yerine zaten her bir program çıktısına derslerin katkısı eşleştirilmekte ve değerlendirilmektedir.

UE. 2.2. Bu cümle daha anlaşılır ve sade olmalı, örneğin öğrenen-kurum etkileşimi ya da öğrenen-materyal etkileşimi nasıl kanıtlanacak ben zor anladım.

UE.2.3. Üniversiteler iş yüklerini değiştirmemekte ısrarcılar, bunun geçici bir süreç olduğunu düşünen ve değiştirilmesini istemeyenler var, bu durumda program bu standart açısından zayıf ya da eksik olarak değerlendirilecek. Ama bu durum gerçek yaşamla uyumsuz oluyor.

3-Eğitim programı

- Bazı kanıtlar mesleki dersler için olmalı---40-50 tüm dersler için isteniyor
- Tüm beceri listeleri istenmese olur
- Aynı formlar 3 ayrı standartta isteniyor

Kurum temsilcileri önerileri

T.S.3.6.	<p>Eğitim programının uygulanmasında öğrenci merkezli aktif öğrenme yöntemleri kullanılmalıdır.</p> <p>Günümüzde hemşirelik eğitim programlarına başvuran öğrenci sayısının fazla, öğretim elemanı sayısının yetersiz olması, hemşireliğe özgü bilimsel bilgi miktarının arttığıının göz önüne alınması önerilmektedir.</p> <p>Çağdaş eğitim bilimi, öğrenciye öğrenmeyi öğretmeye dayanmalıdır. Bu bağlamda öğrenci merkezli aktif öğrenme yöntemleri kullanımı oranı için temel gereksinimler belirlenmeli ve bu gereksinimleri sağlamayan kurumlar için zayıflık ya da eksiklik bildiriminde bulunulmalıdır.</p> <p>Yukarda sayılan sebepler göz önüne alınarak öğrencilerin ders saati dışında çalışmaları için yönlendirilen kaynaklarda aktif öğrenme kriteri olarak kabul edilmelidir.</p> <p>- Aktif öğrenme yöntemleri ve derste aktif öğrenme yöntemlerine ilişkin öğrenci geribildirimleri tüm dersler için talep edilmiştir. Fakat Atatürk İlke ve İnkılapları gibi çeşitli seçmeli derslerde aktif öğrenme yöntemlerinin kullanımı mümkün değildir. Bu nedenle aktif öğrenme yöntemlerinin ve değerlendirmelerinin mesleki/zorunlu derslerle sınırlandırılması önerilmektedir.</p>
T.S.3.10.	<p>- HUÇEP tablosunun basitleştirilmesi önerilmektedir.</p>
G.S.3.1.	<p>Bu standartta önceki eğitimin tanınmasından kastın <u>formal</u> eğitim olduğu belirtilmelidir. <u>Non-formal</u> ve <u>informal</u> eğitimler <u>YÖK nezninde</u> de tanınmamaktadır, standarttaki genel ifade karmaşaya yol açmaktadır.</p>

Standart 3

TS. 3.2. Programda yer alan kanıta dayalı bilgi ve uygulamalara yönelik kanıtlar istenebilir.

TS. 3.6. Her bir derse yönelik kanıt taleplerinin yanına örneğin 3 dersin örneğini kanıtlara ekleyiniz. Ön inceleme sonrası gereksinim doğrultusunda talep edilebilir denmeli mi ???

T.S. 3.7. Eğitim kurumunun bilgiye ulaşma ve yaşam boyu öğrenme yönünde uyguladığı ders, vb. belgeleri.

Standart 3

TS. 3.12. Eğitim programında, uygulama öğrenme çıktılarının tanımını, uygulama-alanlarının ve uygulama alanlarında aranan özellikleri gösteren belgeler

-Tüm klinik ve saha uygulama alanlarında öğrencinin üstleneceği görev ve sorumlulukların (bağımsız, yarı bağımlı ve bağımlı yapabileceği işler) listesi

-Uygulama alanında uyulması gereken etik ve davranış kurallarını, klinik/saha yöneticisi ve çalışanlarından beklentilerin tanımlandığı belgeler

Bu kanıtlara gerek yok

Kurum temsilcileri önerileri

T.S.4.1	- Tablo 4.2’de lisansüstü öğrenci sayılarının sunulmasına ihtiyaç duyulmadığı düşünülmektedir.
T.S.4.2.	- ERASMUS hareketliliğine ilişkin anlaşmaların bitiş tarihine yönelik “kaygı” bildiriminde bulunulmuştur. Avrupa Birliği’nin ERASMUS antlaşmasının 2021 yılında bitecek olması nedeni ile ikili anlaşmalar da bu tarih baz alınarak yapılmıştır.
T.S.4.3.	- Akademik danışmanlık ve öğrenci görüşmelerinin sıklığı/içeriği ile ilgili bir standart belirlenmeli ve ÖDR içerisinde sunulmalıdır.

4-öğrenciler

Değişim sayısı---üniversite kotası ve dil engeli sınırılıyor

Danışmana düşen öğrenci sayısı çok olması önlenemiyor

Öğrenci iş yükü belirleme yöntemi için standart bekleniyor

Standart 4

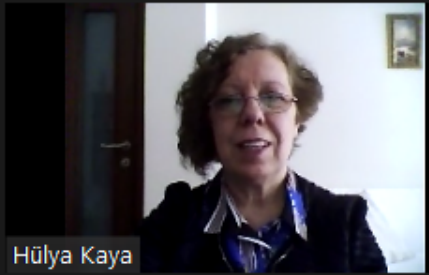
TS. 4.1. Programa kabul edilen öğrencilerle ilgili göstergelerin yıllara göre değişiminin değerlendirmesi

Birinci kısma gerek yok.

TS. 4.2. Değişim programlarından yararlanan öğrencilerin yazılı geribildirim örnekleri **İstenmeyebilir.**

TS.4.3. Akademik ve kariyer danışmanlık sistemi İki ayrı standart olabilir.

TS.4.7. Etkinliklere ilişkin harcama raporları **Çıkabilir**

Hülya Kaya

Gulseren Kocaman

Ümit Seviğ

AYFER KARADAKOVAN

Sergul Duygulu

Sevgi Hatipoglu

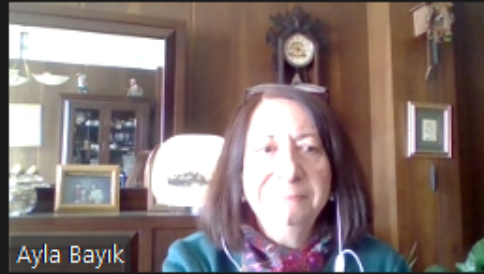
Kadriye Buldukoğlu

Dilek ÖZMEN

EMİNE ŞENYUVA

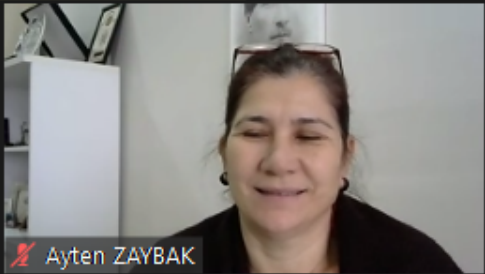
Ayla Bayık

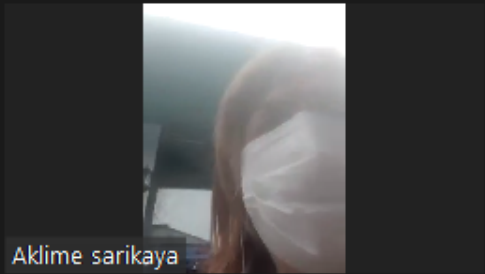
SEVİM ULUPINAR

F&K

Ayten ZAYBAK

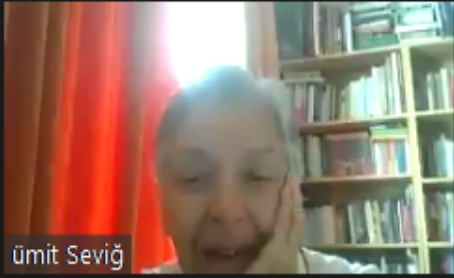

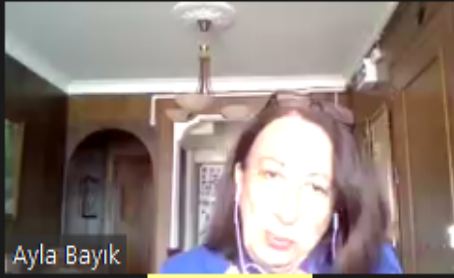

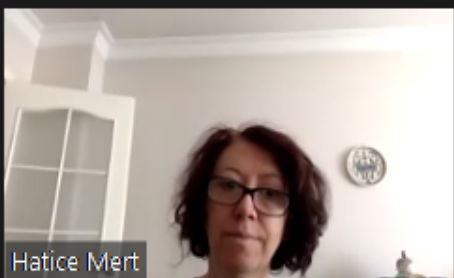

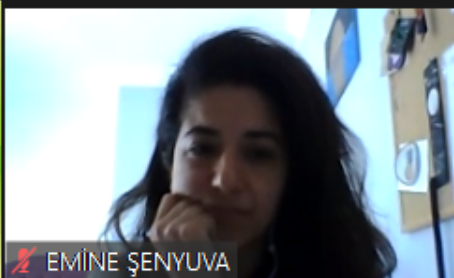
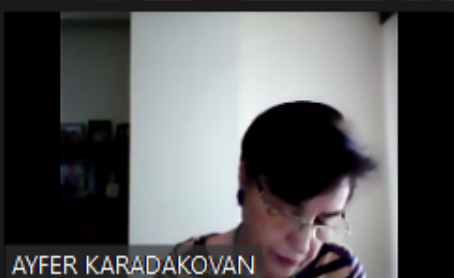
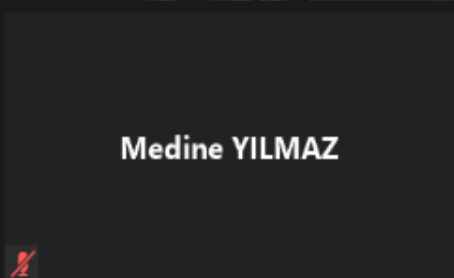
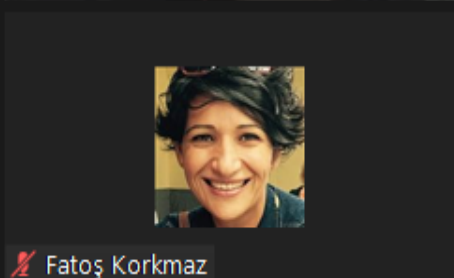
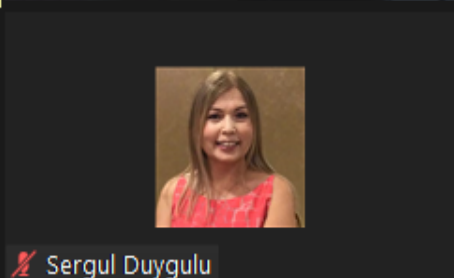
Aklime sarikaya

Mute Stop Video

Security Participants 14 Chat 7 Share Screen Record Breakout Rooms Reactions

Leave

Toplantının devamı
14 Mart 2021, 15.00-17.00

 ümit Seviğ	 GulserenKocaman	 Hülya Kaya	 Şenay ÜNSAL ATAN	 Ayla Bayık
 Emine Türkmen	 SEVİM ULUPINAR	 Kadriye Buldukoğlu	 ozen kulakaç	 hawwa arslan yürümezo...
 Hatice Mert	 Ayla YAVA	 Dilek ÖZMEN	 Fatma Sevgi Hatipoğlu	 EMİNE ŞENYUVA
 AYFER KARADAKOVAN	 Medine YILMAZ	 Fatoş Korkmaz	 Prof.Dr.Elif Ünsal... Connecting to audio ...	 Sergul Duygulu

5-öğretim elemanı

Kadro bulsak da aday bulamıyoruz

T.S. 5.3.

Göreve yeni başlayan ya da birim içinde yeni görev üstlenen öğretim elemanı uyum programı için standart eğitim içeriği HEPDAK tarafından belirlenebilir. Program içeriğinde ele alınması gereken başlıca konuların ÖDR içerisinde belirtilmesi gerekmektedir.

T.S.5.6.

Öğretim elemanlarının eğitim becerilerini geliştirmeye yönelik eğitici eğitimi programları için HEPDAK ya da HEMED tarafından belirlenen rehber hemşire eğitimi içeriği gibi standart içerik belirlenebilir.

HEPDAK'IN HER UYGULAMAYI STANDARDİZE ETMESİ UYGUN DEĞİLDİR

Standart 5

TS. 5.1. Devir hızı yerine --Programdan son üç yılda ayrılan öğretim elemanı sayısı ve gerekçeleri

-Gelişmesi gereken yönlerle ilişkin plan örneği

-Geribildirim form örnekleri tek bir madde haline getirilebilir (Öğretim elemanının performans değerlendirmesi sonrasında gelişmesi gereken yönlerle ilişkin verilen geribildirim örnekleri)

UE. 3.1. Öğretim elemanlarının, uzaktan eğitim öğrenme bileşenlerine (~~yönetim, iletişim, öğrenme, teknoloji, değerlendirme, öğrenci merkezli öğrenme-öğretme yaklaşımına, vs.~~) ilişkin süreçler ile ilgili eğitimlerinin sağlandığı ve destek hizmetlerinin sunulduğu gösterilmelidir.

Kurum temsilcileri önerileri

T.S.6.6.	Risk yönetimi -Bina içi risk değerlendirmesine ilişkin değerlendirme raporu ayrıca T.S.7.1.'de de istenmektedir. Standartlara ilişkin tekrarların önlenmesi adına istenen kanıtların tek ve en uygun standartta istenmesi önerilmektedir.
G.S.6.1.	Öğrencilerin yaşam boyu öğrenme becerilerini geliştirmek için eğitim, kurs gibi tüm olanaklar sunulmaktadır. Öğrencilerin bu olanaklardan yararlanmak istemeleri öğrencilerinin ilgi alanı doğrultusunda şekillenebilecek bir durumdur. Bu yüzden fakülteadaki öğrencilerin tümünün ya da çoğunluğunun bu fırsatlardan faydalanmasını beklemek gerçekçi bir hedef olmayacaktır. Burada öğrencinin bireysel özellikleri ve ilgi alanlarının farklı olabileceği düşünülerek kurumdan istenen beklentinin de bu şekilde değerlendirilmesi gerekir.

6-eğitim yönetimi

Öğrenme—öğretme destek sistemi netleştirilsin

7-fizik alan-

kalibrasyon tanımlansın

Standart 6

TS. 6.5. Doküman ve/veya bilgi yönetim sistemi **Gözden geçirilmeli mi?**

GS. 6.1 Kanıtlarda istenenler öğrencilere yönelik. Burada kanıtlara öğretim elemanı da eklenebilir.

Ayrıca; Gereksinimi olan öğrencilerin bu birimden yararlanma biçimleri ve bu birim/merkezin öğrencilerin öğrenme deneyimine katkılarını gösteren raporlar

Programlar bu kanıtı elde edemiyor.

ÖDR kılavuz kanıt--

-Öğrencilerin öğrenme becerilerini geliştirmeye yönelik oluşturulmuş sisteme ilişkin belgeler (öğrenme birimi/merkezi)

-Gereksinimi olan öğrencilerin bu birimden yararlanma biçimleri ve bu birim/merkezin öğrencilerin öğrenme deneyimine katkılarını gösteren raporlar

T.S.7.1.

- Fiziki yapının değerlendirilmesinde daha ölçülebilir parametreler belirlenmesi gözlemciler arası farklılığı önleyecektir. Bu konudaki önerilerimiz;
- Okulun en büyük dersliğinin bir dersteki anlık maksimum öğrenci sayısını karşılayacak sayısal yeterlikte olması. Hatta ilgili derste sınıf tekrarları da olabileceği düşünülerek anlık maksimum öğrenci sayısının %10 fazlası kapasitede olması.
- Okulun toplam derslik sayısının en az anlık olarak işlenen eşzamanlı ders sayısı kadar olması ve hatta yedek dersliklerin de bulunması.
- Sınıfların yalnızca sıra yönünden değil metrekare yönünden de bir değerlendirmesinin gerçekleştirilmesi (pandemi döneminde MEB önerileri her 4 m2 için bir öğrenci yönünde, normal koşullarda 2 m2 içi bir öğrenci).
- Öğretim üye elemanları için ortalama çalışma alanı belirlenmesi (örneğin her bir öğretim elemanı için en az 6 metrekare çalışma alanı vb.).
- Diğer standartlar ile çakışmaların önlenmesi için (örneğin bina risk değerlendirmesine yönelik saptanan tek bir sorun için hem T.S. 6.6'da hem de T.S. 7.1'de kaygı bildirilmiştir) her bir değişkenin yalnızca en uygun olduğu tek bir yerde değerlendirilmesi daha adil olacaktır.

Bu öneri, diğer derneklerin (TC ve dünya) ilgili standartları incelenerek değerlendirilmeli

Kurum temsilcileri önerileri

Paragraf	Stiller
T.S.7.3.	[-Günümüz koşullarında basılı kaynaklardan ziyade elektronik kaynaklara daha kolay <u>ulaşılması</u> , hem öğrencilerin hem de öğretim elemanlarının elektronik kaynak kullanımının önemli ölçüde artması nedeni ile <u>veritabanı</u> üyelikleri, erişilebilen elektronik kaynak sayısı vb. parametreler değerlendirmeye eklenebilir. Basılı kaynaklar ise halen değerlendirmede yer alabilir fakat öncelik kullanımı çok daha fazla olduğu için elektronik kaynaklarda olmalıdır.
T.S.7.4.	- Burada da hemşirelik eğitiminin olmazsa olmazı uygulama alanları belirlenmeli ve kurumların bu standartları yakalaması beklenmelidir. Örneğin en az 2. Seviye bir hastane, Aile Sağlığı Merkezi (ASM), varsa iş yeri ve okul uygulamalarının gerçekleştirilmesi için gerekli ikili anlaşmaların bulunması. - Laboratuvar uygulama alanlarının ise diğer standartlardan ayrıştırılarak burada nelerin beklendiği daha açık bir şekilde belirtilmelidir. Örneğin laboratuvarların fiziksel yeterliği 7.1’de, araç gereç yeterliği 7.2’de eğitimde kullanımı ise 3.11 standardında ele alınmaktadır. Diğer kısımlardan arındırılıp yalnızca burada ele alınması ya da buradan kaldırılması önerilmektedir.
G.S. 7.1.	- Dinlenme ve sosyal etkinlik alanlarının değerlendirilmesinde kurumun bulunduğu konumun da göz önünde bulundurulması önerilmektedir. Örneğin merkezi olmayan bir kampüste birçok kafe ve restoran bulabilecekken, yakın çevresinde (1000 metre ve altı mesafede) alışveriş merkezi ya da merkezi kafe/restoran bölgeleri olan kurumların bina içerisinde ya da bina çevresinde kafe/restoranı bulunmayabilir.

YÖK asgari standartları incelenip—uygunsa referans verilebilir. Öğrenci sayısı da önemli

Standart 7

TS. 7.3. Kütüphane ve kütüphanedeki kaynakların hemşirelik öğrencileri ve eğitimcileri tarafından kullanım durumunu açıklayan raporlar -**Gösterilmesi zor bir kanıt**

UE. 5.1. Uzaktan eğitim süreçlerinde öğrenci bilişim altyapıları ve erişim durumlarının iyileştirilmesine ilişkin tanımlı süreç ve mekanizmalar bulunmalıdır.

UE. 5.2. Uzaktan eğitimde bilgi iletmek ve sağlamak için kullanılan tüm sistemler güvenli ve güvenilir olmalıdır. Sistem arızası ve/veya çökmesi durumunda verileri kurtarmak için gerekli önlemler alınmalı, acil eylem planları bulunmalı ve uygulanmalıdır.

İkisi birleştirilip tek standart haline getirilebilir.

Standart8 –sürekli iyileştirme

Değerlendiricilerin önerileri

- Standartlarda bazılarında sürekli gelişim maddeleri var, bazılarında yok---geri bildirimlerle bu bölümler 8. Standarda aktarılabilir.
- Standart 1 ve 8 zor anlaşılıyor. Sürekli gelişim tablosu (Tablo 8.1) aynen kullanmış....ancak, kalite iyileştirme ve kendi süreçlerine dahil etme bazında anlaşılmadığını düşünüyorum, prospektif yaptıkları iyileştirme çalışmalarına ve geçmişe hiç bakmadan- kök neden analizi olarak sunulmuş. PUKO hiç anlaşılmamış, detay raporları yok, iyileştirme kararını nasıl verdikleri anlaşılmıyor.

KURUMLARIN ÖNERİSİ

9- sürekli iyileştirme

- Sonuçlar ve planlanan iyileştirmenin gerçekleştirilme oranında zorlandık. Bazı iyileştirmeler ölçülebilir olmuyor.--- ilgili standartlar için gerçekleştirme oranı istenenler eklenebilir mi
- Sürekli iyileştirme yeni tablosu tekrarlara neden oluyor

Kurum temsilcileri önerileri

TS.8.1.	-Tablo 8.1' in daha açık şekilde ifade edilmesi <u>anlaşılabilirliği</u> açısından daha iyi olacaktır. -Sürekli iyileştirme çalışmalarının değerlendirilmesi için kullanılacak yöntemlerin HEPDAK tarafından standartlaştırılması standardın yürütülmesi açısından daha iyi olabilir.
T.S.8.2.	- Sürekli iyileştirme çalışmalarının sonuçları için sunulacak rapora ilişkin bir örneğin sunulması daha açıklayıcı olacaktır.

Not: Gelişim raporu istenilme periyodu tekrar düzenlenebilir mi? Biz gelişim raporunu teslim eder etmez yeniden değerlendirmeye başvurduğumuz için hiç ara vermeksizin öz değerlendirme raporumuzu hazırlamaya başladık. Bu da kurum için çok yorucu oldu.

Ziyaret süreci önerileri-1

- ÖDR ön incelemesinde takım üyelerinin geri bildirimleri ve işbirliği ile ilgili sorunlar yaşandı.
- Değerlendirme takım üyelerinin ve öğrencilerin seçiminde isteklilik ve işbirliği sağlayıcılık/takım çalışmasına uyumun önemli bir parametre olduğunun dikkate alınması.
- Bütün sürecin etkili yürütülmesinde değerlendiricilerin hazırlığı önemli , bu nedenle mutlaka tüm değerlendiriciler ziyaret öncesi raporlarını hazırlamış olarak sürece dahil olmalılar. Hala kurum tarafından gönderilen ÖDR üzerinden notlar alan ancak raporu yazmayan değerlendiriciler olabiliyor.

HEPDAK: değerlendirme eğitiminde vurgulanacak—yeniden değerlendirici olmaları konusu gözden geçirilecek

Ziyaret süreci önerileri-2

- Değerlendirme takvimi, eğitim-öğretim dönemiyle aynı tarihlerde başladığı için değerlendiricilerin kurumlarındaki görevlerinin yoğunluğu ile birlikte çok zorlayıcı oluyor.
- Ziyaret takviminin Aralık ayı olması; teorik derslerin izlenme, öğrencilerle görüşme sağlamada (uygulamada olmaları nedeniyle) sorun yaşanıyordu. Bu yıl uzaktan eğitim nedeniyle bu konu da daha fazla sorun yaşandı.
- ÖDR ön incelemelerinin takımlara verilmesi ve çok kısa sürede değerlendirme istenmesi zorlayıcı oldu. **(bu yıl daha uzun süre verebileceğiz)**

Ziyaret süreci önerileri-3

Değerlendirme takım üyeleri için ÖDR ilk değerlendirmesinden sürecin sonlandırılmasına kadar geçen sürenin (yaklaşık 8 ay) uzun olması. (takvim hem değerlendiriciler hem de kurumlar açısından en uygun şekilde tasarlanmaktadır.)

HEPDAK SÜRECİ

- ÖDR teslim ve ön inceleme (10 Temmuz)—10 temmuz- 1 ağus ön inceleme (20 gün)
- Eksiklerin tamamlanması (1-15 Ağus; 15 -25 Ağ takımların raporu hazırlanması ve hepdeka yollanması)
- HEAK toplantısı (1 Eylül)
- Değerlendiricilerin ÖDR incelemesi (15 Eylül-30 Kasım)
- (Aralık 2020) saha ziyaretleri
- (+30 Gün) (Ocak sonu 2021)
- (+60 Gün) (Şubat sonu 2021)
- taslak raporların tutarlılık kontrolleri (+90 Gün) (15-16 Mart 2021)
- taslak raporların format, yazım hataları ve üslup açısından gözden geçirilip düzeltilmeleri yapılır. (+120 Gün) (Mart sonu 2021)
- HEAK karar toplantısı. (1-2 Nisan 2021)

Ziyaret öncesi

- Yeni eklenen uzaktan eğitim standartları işyükünü arttırdı
- Kurumlar raporlarını tamamladıktan sonra yeni kriter/belge konulması ÖDR'yi yeniden düzenleme zorluğu yaratıyor--Uzaktan eğitim standartları için de aynı sorun yaşanmıştır

Ziyaret süreci

- Ziyaret planı, takım başkanı ile program yöneticisi arasında daha erken yapılmalı

Ek belge-bilgi istekleri:

- Var olanlarla ilgili bazı kanıtlar çıkış raporunda yok olarak belirtilmiştir. Açılmayan linkler ziyaret sırasında kontrol edilebilir.
- Bazı kanıtlar ziyaretin 2. Günü istenmiş (ziy öncesi istenmeli)
- Öğrenci kontrol listelerinin tümünün istenmesi zorluk yaşattı ---örnek istenebilir
- Değerlendirme takımı değerlendirme sürecinde kurumun iyi işleyen yönlerine de değinilmeli (kurumun motivasyonu açısından önemli!)

Sanal ziyaret-1

- Online gerçekleşen ziyaret süreci fiziksel ve mental olarak çok yorucu oldu. (Böyle olağanüstü koşullarda değerlendirme süreçlerinin dondurulması/ara verilmesinin daha yararlı olacağı düşüncesindeyim.)???
- Kurumu daha önce ziyaret etmiş olmak, avantaj sağlasa da yüz yüze etkileşim kadar verimli olamadığını düşünüyorum. Özellikle çok sayıda katılımcının olduğu görüşmeler aktif katılım açısından etkili olamadı. Maskeler içinde tepkileri anlamak zordu. Yüzyüze ziyarette yapılan görüşmeler çok etkili oluyordu, söylenenler kadar söylenmeyenler veya şüphe ettiğiniz birşey için yeniden plan yapmak daha kolaydı. Sanal ziyaretlerde bu daha zordu.

- Sanal ara ziyaretlerde değerlendirme süreleri (3 ve 4 gün) zorlayıcı oldu. Bu konunun tekrar değerlendirilebilir.
- Sanal değerlendirme, yüz yüze yapılan değerlendirmelere göre iş yükünü çok daha fazla arttırdı ve yordu. Günde 16-18 saat ekran karşısında kalmak çok yorucu bir süreçti.
  - 2,5 gün yerine 4 gün yarım gün olabilir.
- ÖDR inceleme sürecinde sık gerçekleştirilen çevrimiçi toplantılar çok yararlı oldu
  - Ziyaretlerin yüzyüze olduğu süreçte de takımlar tarafından devam ettirilebilir.

Sanal ziyaret-3

- Sanal belge odası çok işlevsel idi.
  - Yüzyüze ziyaret sırasında da sanal belge odası, kayıtlı derslerin izlenmesi aynı şekilde devam ettirilebilir.
- Kurumu hiç ziyaret etmeyen biri olarak kurumu yerinde görmek isterdim. Fakat sanal tur ile bir parçada olsa kurumu tanıma fırsatım oldu.
- Öğrenci görüşmeleri daha küçük gruplar ile yapılmalı ve öğrenciler mutlaka kameralarını açmalılar. (görüşmelerimiz sırasında araba kullanan, hastanede çalışan öğrenciler vardı, katılımları sınırlı oluyor)

Sanal ziyaret-4

- Kurumu daha önce değerlendirdiğim için fizik olanaklarını biliyordum. Bu nedenle fizik ortam değerlendirmesi açısından olumlu katkısı oldu. Ayrıca kurum tarafından gönderilen video yeterliydi. Görüşmelerin etkili geçtiğini düşünüyorum. Ziyaret öncesi ve ziyaret sürecinde ekip çalışması verimliydi.
- Pandemi sonrasında kurum ziyaretleri karma olabilir. Rektör görüşmesi, dış paydaş görüşmesi çevrimiçi bölümde düşünülebilir.

Sanal ziyaret

OLUMLU

- Planlama ve görüşmeler verimli geçti, aksaklık yaşanmadı.
- Sürecin sanal olmasının avantajları oldu--- kaynak gerektiren harcamalar olmadı.
- Süreç ve saatlerin tanımlanmış olması olumluydu
- Sanal dosya odası olumluydu
- Ara ziyaret olması nedeniyle kurumu değerlendirme takım üyeleri fizik olarak tanıdıkları için sıkıntı olmadı.

İYİLEŞTİRME ALANLARI

- Sanal belge odasının içeriği önceden tanımlanmalı
- Sanal tur ziyaret sırasında iptal edildi —önceden söylenmeli
- Kurumun oluşturduğu online ara yüzde sorun oldu---hepdak oluşturabilir

Diğer öneriler-1

- Değerlendirici eğitiminde, genellikle sürece odaklanıldı--- bu eğitimde ziyaret öncesi sürece ilişkin de bir simulasyon olması iyi olur. – **yapılabilir (HEPDAK)**
- ÖDR ön inceleme sürecinde yeni değerlendiriciler için bir akış şeması yararlı olur. ÖDR incelemeye nereden başlayacağımı bilemedim, önce ÖDR okudum ama aslında ÖDR hazırlama kılavuzu, Standartlar ve gerekli kanıtlar ile kurumun gönderdiği ÖDR eş zamanlı okunması gerekiyor. Diğer türlü yeni değerlendirici için her biri ayrı bir parça gibi görünüyor. –**eğitimde vurgulanabilir (HEPDAK)**
- Taslak rapor hazırlanırken de her ifadeye yönelik birkaç ifade/ paragraf örneği verilmesi iyi olur, değerlendirmelerimi rapor diline ancak diğer değerlendiricilerin yazdıklarını görünce çevirebildim. –**sayfadaki raporlara yönlendirme yapılabilir (HEPDAK)**

Diğer öneriler-2

- ÖDR'lerin hazırlanması ve değerlendirme süreçleri tamamen elektronik ortamda yapılabilir. **(otomasyon için hazırlanıyoruz-HEPDAK)**
- İsteyen kurumlara akreditasyon öncesi süreçlerde rehberlik etmek üzere HEPDAK tarafından danışman atanabilir. **(hazırlık yapıyoruz—kurumlar da, başvurunun başında olmasını önerdi)-HEPDAK**
- Ön değerlendirmenin değerlendirme takımı tarafından yapılmasına devam edilmelidir.
- Ön inceleme için verilen 1 aylık süre biraz daha uzatılabilir. **(takvimimizi bozar)-HEPDAK**
- Standartların karşılanma durumunun daha somut değerlendirilebilmesi için RUBRİK dereceleme yöntemi kullanılabilir. **(standart komisyonu yapabilir)-HEPDAK**
- Programların genel ön değerlendirme toplantılarına isteyen program değerlendiricilerinin katılımı sağlanabilir

ÖDR hazırlama---kurumlara öneri (yazı ile kurumların dikkatini çekerek iyileştirme yapabileceğimiz öneriler-HEPDAK)

- **ÖDR hazırlama süreci** ile ilgili eğitim--- özellikle bir standart ile ilgili süreçleri tarif ederken daha kısa ama kapsamı yansıtan (1-2 paragraf) biçimde tüm süreçlerini yazmaları veya özetlemeleri istenebilir. Çünkü çok fazla belge sunuyorlar ve süreçleri bu belgeler arasından bizler anlamaya çalışıyoruz.
- **ÖDR hazırlanması:** Kurumlar, değerlendiricilere göndermeden önce titizlikle gözden geçirmelidir. (dil, yazım, imla kuralları, standart numaralarının ardışık sıralanması, birden fazla standartta vermek istedikleri aynı kanıt belgelerini yüklerken ilgili standardın numarası ile paralel olarak düzenleme, verilen kanıtların ilgili standartla ilişkisine dikkat etmeleri vb.)
- **Kanıtların sunumu:** sadece ilgili ve gerekli kanıtların sunulması, belgelerin şişirilmemesi değerlendiricileri de inceleme sürecinde yormayacaktır. Belgeler içinde standartla ilgili olanı aramak, ek zaman ve emek kaybına yol açabilmektedir.

Diğer öneriler

- Otomasyon
- Ziyaret edilen kurumlardan video istenmeyebilirdi
- Zaman yönetimi daha etkindi
- Sanal odaya konan belgeler-fazla kanıt istenmesi, verilerin gizliliği açısından sorun olabilir
- Özgeçmiş sistemden çekip vermek istiyorlar (kısaltmadan)
- Öğretim üye maaşları—gerekli mi?
- Öğretim üye ve öğrencilere destek???(kaynak yoksa ne yapalım)
- Eğitimlere katılan eğitici-öğrenci oranları için bir standart var mı?

*Hemşirelik Eğitim Programları
Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği
Association for Evaluation and Accreditation of
Nursing Education Programs*

**TÜM DEĞERLENDİRİCİLERİMİZİN VE
PAYDAŞLARIMIZIN EMEKLERİNE SAĞLIK
TEŞEKKÜRLERİMİZLE
HEPDAK YÖNETİM KURULU**